

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ljudski shod pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Ta shod je bil vkljub hudemu vremenu dobro obiskovan, lep dokaz politične probujenosti v tem krasnem okraju. Vlado je zastopal c. kr. komisar g. Ernest plem. Lehmann, predsedoval pa načelnik narodnega okrajnega zastopa, g. Vogrin, župan v Spodnjem Porčiči.

Prvi je govoril g. dr. Radaj, velezaslužni starosta naših poslancev. Razložil je v mirnostvarni in poljudni besedi uzroke, zakaj so slovenski poslanci prisiljeni zapustili deželni zbor štajarski. Bili so poslanci in v njih volici njihovi ne samo prezirovani, ampak naravnost razžaljeni. Nemška večina, na čelu njej celo deželni glavar Attems, ki so ga cesar za celo Štajarsko imenovali, podpisal je predlog zoper skromne, a zelo opravilne zahteve Slovencev na celjski gimnaziji. Govornik je izrazil, da se slovenski poslanci ne morejo vrniti v Gradec, ako državni zbor slovensko gimnazijo ali slovenske paralelke v Celju odkloni. Navzoči so živahno pritrjevali in vsprejeli resolucijo, ki se glasi:

»Na ljudskem shodu pri Sv. Lenartu danes zbrani Slovenci odobravamo in radostno pozdravljamo, da so naši poslanci zapustili deželni zbor štajarski; storili so možato, kar je velevala politična modrost, korist domovine in narodna čast.«

Drugi govornik g. Robič je razložil spretno pomen novih davčnih načrtov v državnem zboru — za kmetske ljudi. Preosnova davčnih zakonov je potrebna. Mnogi so namreč sedaj preobloženi, ali drugi zopet plačujejo premalo davka ali nič. Da bi se na kmetih zemljiški davek znatneje znižal, stavil je on več predlogov v davčnem odseku državnega zbora. Nekateri so mu poslanci mestni zavrgli s pomočjo grajščakov, kar je res čudno! Te predloge hoče v zbornici ponoviti in upa zmagati. Opozarjal je za tem kmete na bližnjo revizijo ali popraviljanje zemljiškega katastra, ki se je sestavil dosti napačno pred 15 leti. Delo vzame deželna komisija v roke, v katero je tudi on bil izvoljen. Glavna reč je, da župani delajo na znižanju sedanjih tarif, ki so zlasti v mariborskem in št.-lenartskem okraju previsoke, n. pr. od vinogradov I. vrste je čisti katastralni dohodek nastavljen z 42 gld. od orala. Sicer pa hoče govornik pravočasno sklicati vse župane tega okraja, da se dogovorijo, kako bodo postopali. Sklenila se je naslednja resolucija: »Preosnova davčnih zakonov more kmetskimi ljudem koristiti le, ako se zemljiški davek zmanjša za 20 % vsaj tistim posestnikom, katerih čisti katastralni dohodek ne presega 300 gld.«

Tretji govornik g. dr. Gregorčec je poročal o državnem zboru. Najprvle je pojasnil prošnjo slovenskih občin, naj bi se novi domovinski zakon vsprejel neizpremenjen po vladinem načrtu. Takih prošenj nese sedaj on s seboj na Dunaj 34. Zatem je govoril o borbi,

katero imajo slovenski poslanci še zmiraj za jednako-pravnost Slovencev in slovenščine v šolah, uradih in javnem življenju. Naposled je kazal, kako krivičen je sedanji volilni red za kmete, za avstrijske Slovane, za državo pa naravnost poguben. Zato so cesar ministru Taaffeju naročili volilni red preosnovati. Ko bi Taaffejev predlog obveljal, zgubili bi samo nemški liberalci od 110 poslancev toliko, da bi jim komaj ostalo 37; ta stranka bila bi popolnem potolčena. Tej osodi je ušla sedaj še s tem, da je vrgla grofa Taaffeja. Toda novi ministri in njihovi pristaši se tudi ne morejo pogoditi, kako bi zahtevam po preosnovi volilnega reda ustregli. Vsled tega je politični položaj popolnem nejasen in prevrat vsak trenotek mogoč. Slovenski poslanci bodemo vsakako nemške konservativce podpirali, da zabranimo nakane nemških liberalcev. Boljše, da še ostane kakor je, namesto da bi nemški liberalizem se iz nova utrdil. Vsprejela se je na to naslednja resolucija:

»Nagla in neosnovana odslovitve edinega nam pravičnega deželnega šolskega nadzornika, gosp. Jarca, užalila nas je močno in iznemirila tem bolj, ker je na njegovo mesto prišel mož, ki je bil bojevit pristaš nemško-pruskega šulvereina ter svoje mržnje do vsega, kar je slovensko, nikoli ni prekrival. Smatramo kot nujno politično potrebo, delati na razdelitev deželnega šolskega sveta v dva oddelka, nemški in slovenski.«

Ob koncu so zbrani pritrčili predlogu, ki so ga nasvetovali vlč. g. dekan Jurčič: Izrekamo svojim deželnim in državnim poslancem najiskrenejšo zahvalo in popolno zaupanje.

Konjiškega katol. političnega društva XXV. redni občni zbor.

Potrebno se nam zdi, da o rednem občnem zboru vedno čilega katol. političnega društva v Konjicah dne 17. febr. t. l. na tem mestu spregovorimo. Dasi je vreme tistega dne bilo silo slabo, vendar se je zbralo katic sto udov popoldne ob 3. v lepo okinčanem društvenem prostoru.

Po prisrčnem pozdravu prvomestnika, vlč. g. nadžupnika Jerneja Voha, imel je slavnostni govor č. g. Fr. Korošec. V navdušenih besedah je slikal nalogo tega društva kot političnega, katoliškega in slovenskega. Na to povzame besedo deželni poslanec g. dr. Jos. Sernek. Poročal je o uspehih slov. poslancev v deželnem zboru sploh, posebej pa o izstopu iz deželnega zbora. Z burnim ploskanjem so mu zborovalci pritrjevali, in ko na to g. dr. Rudolf v iskrenih besedah predlaga zaupnico g. poslancu in njegovim tovarišem, vskipelo je navdušenje do vrhunca. Soglasno se je izrekla

zaupnica ter sklenila peticija za slov.-nemško gimnazijo Celju.

Po poročilu blagajnikovem in vsprejemu novih udov je bila vo litev odbora. Z vslikom sobili na predlog č. g. župnika M. Tomaziča izvoljeni vlč. g. nadžupnik Jernej Voh prvomestnikom, g. dr. J. Rudolf podpredsednikom in knjižničarjem, č. g. Fr. Kukovič tajnikom, č. g. Al. Šoba blagajnikom, g. Fr. Napotnik blagajnikovim namestnikom, in odbornikom gg. Jakob Klinc, Jurij Šibanc, in Jurij Rotnik ter namestnikom Jožef Rodkubovšek, Anton Kokolj in Fr. Flis.

Slednjič spregovori vlč. g. prvomestnik o ljubljennem deželnem očetu, ki so takrat bivali na južnem Francoskem in preblagem nadvojvodi Albrehtu ter sklene zborovanje s trikratnim živio presvêtlemu cesarju.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Ko je nekdo v »Slov. Nar.« (št. 46 l. 1869.) prodajal svoje puhle nazore o sv. zakonu, mu Kosar takoj oporeka v »Zg. Danici«¹⁾, rekoč: «da je ova razprava preprežena s hudimi pomotami in torej jako nevarna vsem bralcem, ki stvari bolj na tanko ne poznajo. Temu nasproti je dolžnost katoliških, v tej reči zvedenih pisateljev, stvar pojasniti, nevarnost odstraniti». Dasiravno je njegova pisava v tej borbi povsem stvarna, vendar mu je sveta jeza včasih pero tako zasakala, da bralec lahko opazuje, kako je kuhalo v njegovem sreču. Nekateri posvetnjaki, in med njimi tudi dr. S., radi bi namreč sv. zakon iz visočin »velikega zakramenta v Kristusu in cerkvi«, kamor ga je sam Bog povišal, ponizali ter porinili med svoje papirnate pogodbe, po katerih bi svobodno brskali s svojimi peresi in jih tudi razbrskali, če bi to zahtevali ali lagodni zakonci, ali če bi to utegnili kazati kakemu sebičnemu pravniku. Gladko in jasno dokazuje Kosar svojemu nasprotniku, da se je postavil na krivo stališče, meneč, da je katoliška cerkev le »stranka«, ki se zastran zakonskih pravic z nasprotno »stranko« prepira. Sv. cerkev je veliko več neodvisna, samostalna in samooblastna družba, kraljestvo božje na zemlji. In prav krivo stališče, na katero se je postavil dr. S. nima več trdnih tal pod seboj, in torej ga je iz lahkega premagal.

Kosar še drobtinic ni preziral, nego jih je v tistem času, ko še ni bilo obilnejšega kruha za Slovence, pridno pobiral ter jih podajal ukaželjnema ljudstvu, da se je vsaj nekoliko otešilo ter utolažilo najhujši glad. Uredil je šest letnikov »Drobtinic« in sicer od 16. do 20. letnika; petero jih je izdal pod tajnim imenom »izdalo ravnateljstvo lavantinskega semenišča«, in samo dvajsti letnik pod lastnim imenom »uredil Franc Kosar, dekan na Kozjem«. In ko je pokojnik s tem letnikom uredništvo odložil, zaspale so »Drobtinice«, dokler jih vrli pisatelj²⁾ v Ljubljani zopet predrami z budnim svojim peresom. »Delavci so se razšli, Drobtinice so osamele. Kedaj izidejo zopet drobtinice?« — tako tóžuje Kosar v predgovoru 20. letnika.

Toda on »Drobtinic« ni le urejal, nego je ostal vedno zvest pisatelj za nje. Lepo je opisal življenje Mihaela Stojana, štrtega urednika »Drobtinic«, iz-

glednega dušnega pastirja in dekana braslovškega¹⁾. »Hvaležnost je lepa, a redka čednost«, tako prične živopis, in prav ta redka čednost kinčala je Kosarja, ki je dobrotniku svojih mladih duhovnih let postavil »spomenik v domači škofiji, da se Stojanovo ime ohrani kakor draga svetinja za zgodovino škofije, a tudi spomenik za slovensko zemljo, da kadarkoli se bo zgodovina slov. slovstva pisala, se tudi dostojno spominjajo dela Stojanova«.

Ista lepa čednost hvaležnosti nagnila je ranjcega, da je opisal tudi življenje stolnega prošta Mihaela Pikla.²⁾ »Naj tudi on — namreč Kosar — ki nja življenje popisati namerava, svoje podvzetje opraviči. Dozdeva se mu, da izmed zdaj živečih ni nihče za ta posel toliko opravičen, kakor on, ker je živel celih 24 let z njim v najsrčnejši, nikdar kaljeni prijateljski zvezi, celih 9 let z njim bival in živel ter se z njim vred trudil v enem in istem poklicu in imel priliko dan na dan gledati na dno nja poštenega in bogoljubnega srca in spoznavati nja žalost in veselje. Da si pa ga hvaležna ljubezen k pisanju nagiba, mu bo vendar le edina resnica pero in roko vodila«.

Kosarjevo blago in blagoslovljeno delovanje v mariborskem semenišču bilo je ravno v pravem tiru, Kosar sam v najlepših letih moške čilosti, ko mu ustavi voz nestrpni liberalizem. Odločnega in duhovitega zagovornika katoliških in narodnih načel liberalizem ne more in ne sme dalje trpeti na tako važnem in uplivnem mestu, kakor je služba semeniškega duhovnega vodje. Zato napenja in napenja svoje moči, in bil je ravno že dosti močan, da je spodrinil Kosarja. Liberalci namreč so zagnali glas, da je prav v mariborskem semenišču ognjišče, pri katerem se razgrevajo vneti duhovniki in goreči narodnjaki, a Kosar da piha na žrjavico, da ogej ne umrje.

O teh razmerah poročali so vladi ljudje in časniki, ki nam niso niti prijazni niti pravični, in prišlo je tako daleč, da je bilo pozvano redarsko oko, naj gleda nanj in naj opazuje njegovo delovanje. Slednjič mora se blagi duhovnik umakniti lažnivim pričam, ki so ga kakor nekdanj Kristusa tožile, da je nevaren državi, in vlada je sodila, da je boljše, če se Kosarja odkriža, nego da trpi cela država. Vsled takih homatij prosil je pokojnik za dekanijo kozijansko, katero je tudi dobil.

To je bila bolest za celo škofijo in huda žalost zlasti za semenišče. Bogoslovci so hodili nekako obupni po bogoslovju, ko zvedó neljubo novico. Kosar sam pa se precej spravi z božjo previdnostjo in tolaži tudi nas rekoč, da bi bilo pač nespametno kregati se z božjo previdnostjo. Za kratek čas pa nam pové nekaj, kar je o svojem času doživel, vozeč se na ladji po Donavi iz Linca na Dunaj. Z menoj — pravi Kosar — vozili sta se tudi dve usmiljeni sestri. Uprašam nji, odkod da sta in kam se vozita? Pozvedujem tudi, imajo li v samostanu lastnega duhovnika? Odgovorita mi, da je njih ljubi špiritual ravnokar prestavljen. »Ali nič ne žalujete za njim?« — »Bí se pač bale zameriti ljubemu Bogu, ker njegova sveta previdnost nam je že poskrbela za drugega duhovnika«. Ta odgovor — priznava pokojnik — bil je za me, in naj bode tudi za vas krščanski nauk o previdnosti božji.

† Jožef Simonič.

Dne 14. febr. t. l. so pri Sv. Petru pri Radgoni hladni zemlji izročili truplo pokojnega g. zlatomašnika Jožefa Simoniča. Po kratki bolezni previdenih s sv. zakramenti jih je smrtna kosa v 82. letu pokosila. Mirna,

¹⁾ Dr. J. S. in »nova posvetna zakonska postava«, ponatis. iz Zg. Dan. Jož. Blaznik v Ljubljani.

²⁾ Drobtinice 21. letnik uredil dr. Fr. Lampé v Ljubljani 1887.

¹⁾ Drobt. l. 1865—66.

²⁾ Drobt. l. 1869.

kakoršno je bilo njih življenje, je bila tudi njih smrt. Pri popolni zavesti so rekli: »božja volja se zgodi«, potem so omahnili in izdini svojo blago dušo. Osemnajst duhovnikov, 13 iz naše, štirje iz sekovske in eden iz somboteljske škofije so jim posodili zadnjo pot. Domači g. dekan so opravili sv. mrtvaško opravilo in spregovorili v slovó nekoliko besed o pokojnikovem življenju, radgonski okrožni g. dekan pa so vodili sprevod na pokopališče. — Pokojni gospod zlatomašnik so bili rojeni v Ivanjkovcih svetinjske fare 17. sušca l. 1813. Šolali so se nekoliko pri Svetinjah, potem v Radgoni in Mariboru, latinske šole so izvršili v Varaždinu, filozofijo in bogoslovje pa v Gradcu. Leta 1839. so bili poslani za kaplana k Sv. Lovrencu v Pušcavo in čez pet let v Radgono, od koder so prišli leta 1856. za župnika v Središče, in 1873. k Sv. Juriju na Ščavnici, kjer so bili tudi dekan ljutomerske dekanije, dokler niso stopili v pokoj l. 1887. ter se preselili k Sv. Petru pri Radgoni. Pokojni gospod Jožef Simonič so bili jako vesten duhovnik, miren in gostoljuben gospod, in zato priljubljen med duhovniki in posvetnimi gospodi. Bili so tudi odlikovani od cerkvene in posvetne oblasti; leta 1871. so dobili naslov kn. šk. duhovnega svetovalca in l. 1880. od svetlega cesarja zlati križec s krono za zasluge. Skromno svoje premoženje so razdelili prav pametno. Gorice so izročili svojemu stričniku dr. Simoniču na Dunaju, drugo blago stričniku, ki gospodari na domačiji, denar pa so sporočili v dobre namene pri Svetinjah in Sv. Petru ter naredili ustanovo za enega dijaka v dijaškem semenišču. Bog daj pokojniku večni mir in pokoj, in večna luč jim naj sveti!

Mili darovi za družbo vednega češčenja.
Sv. Martin pri Slov. Gradcu 15 fl. 63 kr., Sv. Vid na Planini 18 fl. 33 kr., Prevorje 2 fl., Buče 8 fl. 9 kr., Središče 2 fl. 80 kr., Sv. Vid pri Ponikvi 10 fl., Sv. Ropert nad Laškim 5 fl. 50 kr., Sv. Ksaveri 73 kr., Luče 1 fl. 50 kr., Nazarje 3 fl. 81 kr., Remšnik 6 fl. 39 kr., Anton Srabotnik 1 fl., Mala Nedelja 7 fl., Sv. Anton v Slov. gor. 15 fl.

Gospodarske stvari.

Nakup vojaških konjev.

C. in kr. vojno ministerstvo bode vsled dopisa, oddelek 3 št. 333 z dne 21. febr. t. l. napravilo meseca marcija in aprila sejmove za dopolnitev vojaških konjev na slov. Štajarskem v teh-le krajih:

Dne 4. marcija v Mariboru na malem vojaškem vežbališču, dne 5. marcija v Radgoni na živinskem sejmišču, dne 6. marcija na Ptuju na živinskem sejmišču, dne 14. marcija v Brežicah na živinskem sejmišču, dne 18. marcija v Središču na živinskem sejmišču in dne 2. aprila v Ljutomeru na glavnem trgu; in sicer vselej ob 9. uri dopoldne. Opomni se, da se bodo kupovala letos na spomlad 3letna in jeseni 3½letna žrebeta za poskušnjo.

Kupili se bodo konji za konjike in topničarske podčastnike kot jezdni in kot topničarski vozni konji. Konji za konjike in topničarske podčastnike morajo biti visoki vsaj 158 cm, za topničarske vozne konje vsaj 161 cm. Konji, ki še niso dovršili šrtega leta ali so že čez sedem let stari, se ne bodo jemali. Kot poprečna cena velja: 325 gold. za konjiškega ali topničarskega podčastniškega jezdnega konja, 350 gold. pa za topničarskega voznega konja.

Priporočbe vreden ječmen „Goldfoil“.

Pšenica in rž imata slabo ceno. Tudi ni upanja, da bode kmalu bolje. Kje naj naš kmet, ki je glavni steber države, denarja dobi? Živinoreja se je že večkrat priporočala in še se priporoča. Toda kaj pa se naj posebno seja? Ječmen. Že navadni ječmen ima boljšo ceno, kakor pa rž. Iz našega cesarstva se je l. 1893. izvozilo nad pet milijonov meterskih centov ječmena v inozemstvo, posebno na Nemško.

Pa pri ječmenu je treba skrbeti za dobro sorto. Najbolj priporočbe vreden je tako imenovani ječmen »Goldfoil« tvrde Ernesta Bahlsena v Vinogradih pri Pragi. Ta ječmen ima lepo dolgo in polno klasje ter daje celó v neugodnem podnebnju in v slabi zemlji 29 do 49kratni obrodek. Zrno je polno, trebušasto in bele barve, ima v sebi skoro samo moko, zato ta ječmen posebno pivovarji obrajtajo. Lani je tega ječmena jeden hektoliter tehtal 78 kg. Dasi je ta ječmen jar, vendar hitro dozori.

Ako premislimo, da se izvrstni ječmen plačuje meterski cent po 9 fl. 25 kr., navadni pa le po 6 fl. 10 kr., potem bode gotovo vsak kmotovalec rajši sejal ta izvrstni ječmen. In ker je vedno več pivovarn in sladarnic, bode se ta ječmen vedno lahko in prav dobro prodajal. Za jeden oral ga je treba okoli 300 kg. Upamo, da bode vsak naročnik s tem ječmenom zadovoljen. Veselilo nas bode, ako bode prav ta ječmen slov. kmotovalcem donášal izvrstne dohodke.

Žitne cene v Mariboru od 16. febr. do 23. febr.
Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 55 kr., rž 4 fl. 20 kr., ječmen 4 fl. 30 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali kuruza 5 fl. 35 kr., proso 4 fl. 30 kr. in ajda 4 fl. 70 kr.

Sejmovi. Dne 2. marcija v Poličanah (svinjski sejem) in Vuzenici. Dne 4. marcija na Vranskem, v Oplotnici, v Račah (tudi konjski sejem) in v Mariboru. Dne 5. marcija v Ljutomeru in Radgoni. Dne 6. marcija v Arvežu, na Ptuju, pri Sv. Petru pod Sv. gorami in v Imenem (svinjski sejem). Dne 7. marcija na Bregu pri Ptuju (svinjski sejem). Dne 8. marcija na Pilštanju in Vidmu.

Dopisi.

Iz Gornje Radgone. (Naše bralno društvo) imelo je v nedeljo, dne 3. svečana svoj letošnji občni zbor. Iz poročila posameznih odbornikov razvideli smo, da je društvo svojo nalogo povsem izpolnjevalo ter dokazalo, da stoji na krepkih nogah. Šteje sedaj 131 udov, med temi dva ustanovna uda. Knjižnica pa obsega 500 knjig raznovrstne vsebine. Poročilu odbornikov sledila je volitev novega odbora, pri kateri so po predlogu g. Zemliča bili dosedanji odborniki zopet enoglasno voljeni. Na to je predaval g. potovalni učitelj J. Belé o vino-reji in drugih kmetijskih strokah. Občinstvo je njegovim besedam pazljivo sledilo in pokazalo svojo zahvalo z burnimi živio-klici. Žal, da udje istega zanimanja za kmetijske stvari tudi v bralni sobi ne kažejo. Saj je tu dosti v poljudnem jeziku pisanih časnikov in knjig, ki se pečajo s kmečkimi zadevami. Sicer je lepo, če udje radi prebirajo mične pripovedne spise, saj so vsi v krščanskem in nravnem duhu pisani. A treba se je vsakemu tudi v svoji stroki izobraževati in svoje znanosti dopolnjevati. V to pa služijo časniki in knjige, ki razpravljajo gospodarske stvari. Udje, marljivo torej segajte tudi po teh časnikih in knjigah; videli boste, da vam bodo pri gospodarstvu v hasek!

Izpred Spodnjega Dravograda. (Volitve; zborovanje.) Narodne zavesti tukaj ni veliko. Nemškutarija cvete, da je veselje! Namesto da bi štajarski Slovenci pomagali koroške »švabe« ob meji krotiti, začeli so surovi »drauburški Nemci« na štajarski strani rogoviliti. Tako so pred nekaj tedni od njih našantani nekateri uradniki spodnje-drauburške železniške postaje in nekaj judovskih pomagačev prilomastili v velikem snegu in mrazu na strmi vrh Sv. Petra k občinski volitvi. Slovenski kmetje seveda niso bili pripravljeni na ta prvi poskus z nemškutarijo; prišlo jih je precej, pa skoraj vsi so se dali prodati za cigaro ali za kupico ogerskega vina. Volili so, kakor so nemškutariji »komandirali«, in na zadnje so se stepili. Ko so bili nemškutariji nekaj petakov zmetali za pijačo in končali v volilni sobani svojo komedijo, zibali so se večidel natrkani in valjali s Št. Petra proti cesti, kjer so se nabasali in med divjim nemškim tuljenjem sankali proti svojim brlogom. Upamo, da to ni bila zadnja volitev! Bolj srečna je bila občinska volitev dne 7. febr. v Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu; izvolili so same slovenske može. V tej občini se že več let slovensko uraduje. — V nedeljo, 10. svečana je bilo v Št. Janžu zborovanje slovenjegraške podružnice sv. Cirila in Metoda. Znani govornik iz Spodnjega Dravograda č. gosp. Rozman, ki po koroških shodih Slovence budi in navdušuje, imel je slavnostni govor, v katerem je jasno in navdušeno razložil namen in pomen družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Velike Pirešice v Savinjski dolini. (Odlikovanje.) Naš občinski odbor je v seji dne 30. prosinca 1895 hvaležno svojega odborovega uda, č. gosp. Jožefa Kuneja, župnika na Zgornji Ponikvi, zaradi mnogih zaslug, katerih so si pridobili kot večletni načelnik krajnega šolskega sveta na Zgornji Ponkvi, pri katerem so vso pisarijo brezplačno oskrbovali in tako občinski blagajnici več kakor 200 gld. prihranili, kot najzanesljivi obiskovalec odborovih sej in najboljši svetovalec v občinskih in šolskih zadevah, kot skrbni voditelj pri cerkveno-konkurenčnih popravilih na Zgornji-Ponikvi, ob enem pa tudi kot iskreni domoljub in pospešitelj vsega koristnega, kateri so prvi v Savinjski dolini šoli na Zgornji Ponikvi slovenski podučni jezik po ugovoru na visoko c. kr. ministerstvo priborili, kot vneti dušni pastir za vse večne in časne potrebe svojih župljanov, od katerih so zaradi svoje gorečnosti in posebne prijaznosti tudi ljubljani in visoko spoštovani, z živio-klici soglasno izvolil svojim častnim občanom. Prav tako, čast, komur čast!

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Bralno društvo) imelo je meseca januarja svoj občni zbor. Gosp. predsednik Jožef Rožman otvori zborovanje. K otvoritvi zapoje križevski moški pevski zbor »Mladini«. — Na to gosp. predsednik v dobropremišljenem govoru navzoče ude pozdravi, ter jih prepričuje prav temeljito o potrebi bralnih društev, posebno v sedanjih slabih časih. Nato pevci zapojejo: »Slovensko geslo«. — Po poročilu g. tajnika in blagajnika povzame velespoštovani g. J. Kukovec, načelnik okr. zastopa iz Ljutomera, besedo. — Lepo je bilo poslušati nam dobro znanega, izvrstnega govornika; prav v zanimivih, praktičnih zgledih dokazoval je preteklo, sedanje in prihodnje stališče našega kmeta; globoko so pričale njega besede vsakega, kakó mu je postopati od sedaj, da bode mogel shajati v sedanjih razmerah, sploh v vsakem obziru, duševnem in gmotnem. — Hvala za lepe besede in Bog daj, da bi tudi na rodovitna tla padle! — Pevci zapojejo: »Krasna, draga domačija —«. Na to je sledila volitev novega odbora in sicer p. n. gg. Jos. Weixl, kaplan pri Sv. Križu, predsednikom, dr. Jos. Lebar, zdravnik, pod-

predsednikom, Anton Lacko, duh. svetovalec in župnik pri Sv. Križu, ter g. Jos. Rožman, posestnik v Stari vasi, odbornikom, g. Anton Herzog, učitelj pri Sv. Križu, zapisnikarjem in g. Iv. Pušenjak, podučitelj raynotam, blagajnikom in knjižničarjem. — Pri vsprejemanju udov zapazilo se je že ta dan, da še je med njimi zanimivost za društvo; skoraj bi rekel — večja, ko od začetka ustanovitve in je mnogo novih pristopilo; kar zadeva oglas novih udov, — čast č. g. Weixl-nu. — Stejemo si v čast tukaj tudi omeniti one č. gg. ude, ki so od ustanovitve društva podporni udje: preč. g. dr. Iv. Križanič, kanonik v Mariboru, g. Lud. Lederhas, c. kr. profesor v Ljubljani, č. g. Mat. Štrakl, korvikar v Mariboru, in č. g. Jos. Kardinar, kaplan v Dobrni. — Od letos z naprej so tudi g. Iv. Kukovec, načel. okr. zastopa in veleposestnik v Ljutomeru, kot podporni ud našemu društvu pristopili; ravnotakó tudi g. J. Karba, učitelj v Ljutomeru. — Hvala vsem p. n. podpornim udom! — Določili so se dalje časniki za tekoče društveno leto: »Slov. Gospodar«, »Domoljub«, »Ljubljanske Novice«, »Domovina«, »Kmetovalec«, »Dom in Svet«, »Mir« in »Dolenjske Novice«. H koncu se zahvalijo č. g. J. Weixl kot novi predsednik za izkazano njim zaupanje, obljubjuoč vse storiti, kar je društvu v blagor in korist!

Iz Olimja. Raznoterosti.) Letos imamo tukaj prav dobro vino, posebno Virštanske gorice so se lani prav dobro obnesle. Nekateri so ga dobili več, kakor poprejšnje leto, nekateri pa ednako. Kjer je pa trs slabo obdelan in neškropljen, dobili so vina manj. Vino ima letos visoko ceno, po 10—14 gld. staro vedro. — Sadja je bilo prav obilo pri nas, posebno jabelk in hrušek. Naredili so si ljudje obilo sadne pijače, ker vemo, da letos nam ne bode toliko pričakovati. — Kakor skoro vsepovsodi, tako so se tudi tukaj upirali stavbi nove šole, ki je prav za prav tukaj ni treba, ker je stavbe dovolj v Olimji, pa vendar je vse zavrženo, da sedaj poldrugo leto že niso bili otroci v šoli. Zdaj se je sklenilo, da se začne v Olimji šola staviti prihodnjo pomlad. Želimo pa, da ako bode šola nova, naj bi bil tudi učitelj prav dober. Tudi Virštanjci si bodo poskusili postaviti šolo za slovensko mladino. — V našem kraju nekatere ženske pravdanje prav dobro razumejo. Pred par tedni se je neka mlada gospodinja J. S. sprla s svojim sosedom ter ga je tako tožila, da je nazadnje sama v zapor prišla. V kratkem spet kaj več.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Dne 26. febr. t.l. je bil pogreb nadvojvode Albrehita. Pogreb je bil velikansk. Udeležili so se naš presvetli cesar, nemški cesar Viljem, zastopniki evropskih držav, vse dunajsko vojaštvo in neizmerno ljudstva. Slavni vojskovodja, vneti katoličan in blagi prijatelj Slovanov naj v miru počiva! — V državnem zboru se razpravlja o kazenskem zakoniku. — Minister Madeyski je odbil rekurs dunajskih Čehov gledé ustanovitve javne češke ljudske šole na Dunaju. Ali Dunaj ni avstrijsko mesto?

Češko. Praški mestni zastop je imenoval slavna češka pesnika Svat. Čecha in Vrchlickega častnim meščanom, in to na prigovarjanje Mladočehov; toda pesnika sta častno meščanstvo odklonila.

Štajarsko. Namesto grofa Stürgha je v veleposestvu izvoljen za državnega poslanca deželni glavar, grof Ed. Attems. — Kmetijska družba šteje 62 podružnic. Na Spod. Štarskem je samo 16 podružnic, ker je

družbi brž več mar za nemštvo, kakor za povzdigo gospodarstva med Slovenci.

Koroško. Kmetijska družba je osnovala poseben odsek za umno čebelorejo. — V Beljaku nameravajo vpeljati električno razsvetljava in zidati železnico na goro Dobrač. Tudi kanijo ustanoviti žensko podružnico zloglasne »Südmarke«.

Kranjsko. V dolenjskih mestih je za državnega poslanca izvoljen sodnik Višnikar s 396 glasovi; profesor Zupan pa je dobil le 193 poštenih slovenskih glasov. Ljuba sebičnost na Dolenjskem lepo cvete! — Kmetijsko podružnico so ustanovili v Predosljah nad Kranjem.

Primorsko. Goriški deželni glavar, grof Coronini, se je odpovedal svoji časti. Slovenci in zmerni Lahi ga prosijo, naj še ostane deželni glavar. — V Gorici bodo začeli zidati novo gimnazijsko poslopje. — V Koboridu se v kratkem ustanovi okrajno sodišče. — Zadnjo nedeljo je isterski poslanec Spinčič sklical volilski shod v Mandiči na Boljunskem polju. Prišlo je blizu 4000 volilcev.

Ogersko. Ministerski predsednik Banffy se nič kaj dobro ne počuti v svoji službi. Nasprotniki ga namreč v poslanski zbornici skoro pri vsaki seji spravijo v kako zagato, iz katere mu navadno Košutovci pomagajo. Zato se po časnikih širijo novice, da Banffy kmalu odstopi. Ne bode ga škoda!

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. izdajo posebno pismo do avstrijskih škofov dne 3. marcija, ob obletnici svojega kronanja. V tem pismu gotovo ne bodo obsodili krščanskih socialistov, kar liberalci tako želijo!

Italijansko. Crispi bojda namerava proglasiti kralja Umberta za cesarja Etiopije v Afriki. — Na Siciliji se je med ljudstvom vsled grozne bede začelo neko nevarno gibanje, prav kakor pred lanskim puntom. — Italijanski kraljevič se zaroči s hčerjo angleškega princa waleskega.

Belgijsko. Izredni delavski kongres v Bruselju je te dni sklenil, da vsi delavci ustavijo delo ali napravijo občni štrajk, ako se vsem 21letnim moškim, ki bivajo že šest mesecev v kakem kraju, ne dovoli volilna pravica za občinske volitve.

Nemško. V pruski poslarski zbornici se je pri posvetovanju o proračunu za bogočastje katoličan Danzenberg pritoževal, da se na katoličane dovolj ne ozira pri podelitvi državnih služeb. Minister pa je to tajil ter pozval katoliške poslance, naj mirujejo. Mir more biti le tam, kjer vlada pravica! Pravična pa pruska vlada katoličanom ni, tudi Poljakom ne.

Rusko. Vlada bode pomnožila vojno brodovje v vzhodni Aziji, ker hoče Rusija pri sklepanju miru med Japonci in Kitajci govoriti resno besedo. — Za stare in bolne pisatelje in umetnike se bode postavil poseben zavod, ki se bode imenoval po pok. carju Aleksandru III., na enem carskih posestev.

Turško. Druzi ob Libanonu so napali hišo guvernerjevo in mu pretili s smrtjo. Guverner pa je pobegnil v Damask. Bržčas bodo vojaki prišli mirit »po turško«. — V Carigradu ni več nobene varnosti. Zastopniki tujih držav so se vsled tega pritožili pri turški vladi.

Azija. O japonsko-kitajski vojni se te dni poroča: Poganjanja za sklenitev miru napredujejo zelo počasno, kajti kitajski cesarski dvor se noče ukloniti in se vedno še nadeja konečne zmage. Japonci pa si hočejo prisvojiti Peking, glavno mesto, in od tam še le narekovati pogoje miru.

Afrika. Iz Egipta so te dni dobivali angleški

časniki poročila, da Egipčani hočejo prej ali slej planiti na Evropce in jih pobiti. Toda večina Egipčanov je nevoljna le na angleško nadvlado. — V Marakeši v Maroku so te dni ustaški rodovi napali meščane in čudno, le židom so prizanesli!

Za poduk in kratek čas.

Vurberg.

(Krajepisno zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

O Baltazarju, ki je najbrž že l. 1509. umrl, nam ni mnogo znanega, a vse, kar vemo o njem in njegovem bratu Gašparju, kaže nam, da sta bila oba za vse dobro vneta viteza, ki sta se za razvoj krščanskega življenja zelo trudila. Zlasti pa je Gašpar, poročen s Hipolito, hčerjo Erharta Polhaimskega,¹⁾ ces. glavarja v Ptuju, pazil na to, da je duhovnija v Vurbergu imela vedno lastnega duhovnika. Zato je, dasiravno je bil višji točaj na Štajarskem, navadno in najrajše bival v Vurbergu. In v tem času je dospel Vurberg na vrhunec svoje slave, kajti prenovljena cerkva Matere božje je vedno bolj slovela ter je kot Mariji posebno priljubljeno svetišče postala na daleko znana in slavna romarska pot.

Tudi za odgojo svojih otrok je bil Gašpar Stubenberški zelo skrben; — le škoda, da so se med tem, ko je hči Balbina v samostanu Göss na gornjem Štajarskem bogoljubno živela, sinovi načelom očeta izneverili in postali strastni pospeševalci protestantizma. Vsled tega so po Gašperjevi smrti l. 1527. za Vurberg nastopili žalostni časi.

Protestantizem, iz Nemčije v naše kraje zasejan, širil se je vedno bolj in kužil vero in npravnost priprostemu ljudstvu. Sprideni plemenitaši so se nove vere, katera jim je nebesa brez dobrih del in brez pokore ponujala, z veseljem poprijeli ter jo po luterskih pridigarjih tudi med priprosto ljudstvo sejali.

Tako sta ravnala tudi Gašparjeva sinova, Franc in Ambrozij Stubenberški, ki sta v Vurbergu očetu sledila. Ko so se torej črni oblaki pogublje krivoverce, katero je bil prisegolomni avguštinec Martin Luter v Nemčiji zasejal, pripodili tudi v naše kraje, vlegel se je protestantizma mrak zlasti nad Vurberg in nastala je strašna burja, ki je tamošnjemu slavnemu Marijinemu svetišču raztrgala slave venec in uničila starodavno čast. Besni luterani so katoliškega duhovnika v Vurbergu vrgli skoz okno, razdjali farovž ter se polastili župnijskih dohodkov in cerkve.²⁾ Hišo božjo so onečastili, odstranili iz nje vse kipe in podobe ter jo spremenili v protestantski tempelj in v pokopališče odpadnikov. In tam, kjer se je poprej glasila slava Marije in njenega božjega Sina, opravljali so zanaprej v nepopisljivo žalost vseh pravovernih katoličanov odpadniki svoje krivoverske obrede in pokopali svoje privržence, kajti protestantizem je imel v Stubenbergih blizu 100 let močno zaslombo. Baltazar, sin zgoraj imenovanega Franca

¹⁾ Mittheil. d. hist. Ver. v. St., XXIII., 60.

²⁾ O teh žalostnih časih poroča Jožef Maksimilijan Heipl, višji duhovnik v Bruck-u, ki je od l. 1709. do 1730 v Ptuju župnikoval, dne 30. aprila 1735 škofu ter pravi, da zaradi tega, ker je požar v Ptuju leta 1704. uničil vse stare listine, ne more sicer »authentice« dokazati, da je v Vurbergu bil svoje dni nameščen lasten vikar, — toda »so vill ich von meinen vorfahrer vernomben, seye tempore Lutheranismi der Pfarrvicarius bey dem Fenster hinausgeworfen vnd der Pfarrhoff demolirt worden, der grosse weingarten, welcher noch heintiges tags der Pfaffen Weingart genandt wird, ist der Pfarr gewaldthetig endtnomben, mithin dem vicario die proventus benomben worden«. (Kn. šk. arhiv v Mariboru.)

Stubenberškega, ki je po njem bil Vurberg podedoval, je protestantski duhovnjik v Vurbergu celo s posebno ustanovo zagotovil obstanek. V nekem izpisku od dne 7. nov. 1589, katerega so podpisali Bolfenk Stubenberški starejši, Sigmund Friderik baron Herbersteinski, Jurij Stubenberški starejši, Janez Stubenberški — in še nekateri drugi, nahaja se namreč sledeča točka iz oporoke imenovanega Baltažarja Stubenberškega: »Und weill fürs Neunte, die Kirch zu Wurmberg der Theillung nicht incorporirt worden, so solle ein Evangelischer von einer Er. Löbl. Landtschafft bestellen Rainen Ministerio zu Grätz examinierter vnd approbierter Prediger zu Gottes Lob vnd Ehr fort Pflanz: vnd auss braitung seines heilligen vnd allein selligmachenden Namens auss gemeinen der Herrn gebrüeder Sackhl unterhalten, vnd dits orts khain Prediger ohne aller der herrn gebrüeder Vorwissen vnd consens entweder abgefertigt oder von neuen aufgenommen werden.«¹⁾

V smislu te določbe je protestantska deželna vlada poslala v Vurberg predikanta Jurija Lautenschlagerja, ki pa je vsled priporočila Stubenbergov dobil dne 31. avgusta 1593 boljšo službo v Vindenavi pri Mariboru. A ko je tamošnja cerkev in pokopališče dne 8. januarja 1600 razdajala posebna od vlade na slov. Štajar poslana komisija, odbežal je predikant Lautenschlager nazaj v Vurberg, kjer je februarja t. l. pokopal sinčeka slivniškega grajščaka, Adama Koloniča, ker ga v Vindenavi niso smeli pokopati.²⁾

Pa ta mrlič ni edini protestant, ki v Vurbergu počiva, kajti tam je pokopanih še več drugih protestantov, katerih grobni spominki se še dandanes nahajajo. (Dalje prih.)

Smešnica. Ob priliki posvečenja novopreslikane cerkve je naredil organist pesem, ki se je začela tako-le:

„Preljubi moji farmani,
Vsi svetniki so pofarbanj,
Svet Lenart je celo bel,
Kdo bi dan's ne bil vesel?“

Razne stvari.

(Pomiloščenje.) Presvetli cesar so z odlokom z dne 20. febr. pomilostili 55 kaznjencev. Med pomiloščenimi so sedeli v Mariboru 4, v Gradcu 4, v Ljubljani 4, v Gradiški 1, v Kepru 4 kaznjenci in 2 kaznjenci v Begunjah.

(Milostlj. knezoškof) so pretekli petek služili slovesne zadušnice za pokojnega nadvojvoda Albrehta, katerih so se udeležili vsi višji dostojanstveniki mariborski in precejšna množica ljudstva.

(Proslava petdesetletnice vladanja presvetlega cesarja.) V kratkem se izda oklic, da se pričnejo zbirati med štajarskimi Slovenci doneski za ustanovo v proslavo petdesetletnice vladanja presvetlega cesarja. Iz te ustanove se bodo podpirali slov. vseučilišniki, ki hočejo stopiti v državno službo, tako dolgo, da dobijo plačo kot državni uradniki.

(Priznanje in zaupnico) so izrekli štaj. slov. deželnim poslancem občinski zastopi v Globokem pri Brežicah, v Št. Juriju ob južni železnici in v Št. Pavlu v Sav. dolini.

(Zaupnica.) Deželni poslanec g. dr. J. Dečko je sprejel od okr. odbor v Gornjem gradu naslednji telegram: »Po soglasnem današnjem sklepu odobravamo izstop narodnih poslancev iz dež. zbora štajarskega ter

¹⁾ Knezokofijski arhiv v Mariboru.

²⁾ J. Orožen, Das Bisthum und die Diözese Lavant, I., 331 in 340.

jim za možato vedenje izrekamo popolno zaupanje in priznanje“.

(Nadvojvoda Albreht †.) Truplo nadvojvode Albrehta je posebni dvorni vlak prepeljal 24. t. m. mimo Celovca, Maribora in Gradca na Dunaj. V Mariboru so se popoldne ob 1/23. na južnem kolodvoru zbrali višji vojaški dostojanstveniki in mnogi drugi odličnjaki. Vlak je tukaj stal jedno uro.

(Zahvala.) Kmečkemu bralnemu društvu v Jarinini darovali so č. g. Ivan Tomanič, župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuj, dva letnika »Dom in Sveta«, dva letnika »Vrtca«, za kar jim izreka zahvalo odbor.

(Županom v Velenju) je bil dne 20. februarja soglasno izvoljen veleposestnik in trgovec gosp. Vinko Ježovnik, njegovim namestnikom zdravnik gosp. Fr. Skubic. Starašine pa so gg.: K. pl. Adamovič, A. Rotnik, J. Lahovnik in Jos. Skaza.

(G. Matija Voh), oče vlč. g. nadžupnika v Konjicah, bivši mnogoletni občinski predstojnik pri Sv. Ilju poleg Velenja in sodelavec pri raznovrstnih službah, je dne 24. februarja dopolnil osemdeseto leto svojega življenja. Imenovanec je še čvrstega telesa in mladeniško-živega duha. Ohranil ga Bog tako še mnoga leta!

(Za preosnovo domovinskega zakona) po načrtu vladinem prosijo občine: St. Janž pri Spodnjem Dravogradu, Osek, Grušova, Dragučova, Sv. Marjeta na Pesnici, Veličan in Remšnik.

(Za slovensko-nemško gimnazijo) s sedežem v Celju in za preosnovo domovinskega zakona vložile so svoje peticije sledeče občine: Slatina pri Sv. Križu, Donačka gora, Sv. Rok, Žetale, Črmožiše, Nadole, Dobrina, Kočice, Stoprce, Sv. Florjan, Sladka gora, Pod-sreda, Gorjane, Križe, Koprivniča, Veliki Kamen in Mrč-na sela.

(Dobro berilo za mladež.) G. Anton Kosi, učitelj v Središču, ki si uspešno prizadeva, pomnožiti našo mladinsko slovstvo z dobrimi knjižicami, izdal je ravnikar IV. zvezek svoje »Zabavne knjižice«, delce, ki se dobi pri izdajatelju v Središču, pa tudi pri knji-gotrčih v Mariboru komad po 15 kr. (s poštnino 17 kr.), ponuja našim mladim ljudem nekaj zanimivih pravljic, povedk, legend, basnij, podučnih črtic, izrekov, smešnic, ter raznih gospodarskih izkušenj, torej gradiva, ki utegne zanimati tudi odrasle ljudi. Mi »Zab. knj.« prav od srca priporočamo slov. starišemin knjižnicam bralnih društev.

(Novo šolsko poslopje) se bode zidalo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Stalo bode poslopje okoli 30.000 gl.

(Ponarejeni petdesetaki.) V Vidmu na Laškem še menda vedno ponarejajo avstrijske petdesetake. Te dni je policija v Beljaku zaprla uradnega slugo pri državni železnici Ludovika Bernardija. Mož je bil v zvezi z videnskimi ponarejalci in je brž mnogo ponarejenega denarja zamenjal.

(Načrti za velikovsko slov. štirirazred-nico) so že dovršeni. Izdelal jih je večak v šolskih stavbah ljubljanski mestni inženir g. Hanuš. Te dni so razstavljeni v Ljubljani v prodajalnici g. Kollmanna.

(Hmeljarsko društvo) imajo v Žalcu in v Fürstenfeldu; vsakemu je lani država naklonila podpore po 150 fl., torej skupaj 300 fl.

(Davica.) Pet otrok v dobi od 1.—7. leta je umrlo v 15 dneh Francu Doklu, želarju v Trbegovcih župnije Sv. Jurja na Ščavnici, za davico.

(Slovensko-nemškega slovarja), ki ga ureduje prof. M. Pleteršnik, izšel je te dni 17. sešitek, ki razlaga besede od »razglasje« do »sedmica«.

(Ne zabite družbe sv. Mohorja), ljubi Slovenci! Oglasiti se je treba pri gg. poverjenikih, navadno čč. gg. župnikih, do 5. marcija!

(Sv. misijoni.) Čč. gg. misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem bodo vodili sv. misijon od 1. do 10. marcija v Cirkovicah, od 16. do 25. marcija v Ločah in od 29. marcija do 7. aprila na Muti.

(Čitalnica v Ptuj) ima za 32. društveno leto 1895 ta-le odbor: predsednik g. Ant. Gregorič, podpredsednik g. Simon Oschgan, tajnik g. Rudolf Sigl, blagajnik g. Jos. Zelenik in odborniki gg. dr. Ant. Brumen, prof. Luka Kunstek, Ivan Langerholz, Marko Pavlinič, Ivan Sedlaček, Fr. Zopf in Drag. Zupanič.

(Zastrupljenje.) V Drsteli pri Ptuj se je posestnik Janez Mahorič pri klanju svinje v roko urezal; s tem pa se je zastrupil, da je dne 21. febr. umrl.

(Ponarejalec vinarjev.) V Drsteli pri Ptuj je želarski sin Alojz Polanec ponarejal vinarje; toda žandarji so ga zasačili in na sodišče odvedli.

(Sedemdesetletnica.) Gosp. Iv. Navratil, slovenski pisatelj, starosta slov. kluba za Dunaju, predsednik podpornega društva za slov. velikošolce na Dunaju, c. kr. ravn. predstojnik pri najvišjem sodišču itd., bode 4. sušca t. l. v »Slovanski Besedi na Dunaju I. Wallnerstrasse 2« — slavil svojo sedemdesetletnico. Iz posebne prijaznosti bodo sodelovali: Gospica Minka Hesslerjeva, gosp. Vekoslav Vaupotič in gg. pevci slavni, akad. društva »Slovenija«. G. dr. M. Murko ima slavni govor. Slavnost priredi slov. klub. Začetek točno ob 8. zvečer.

(Za dijaško kuhinjo v Mariboru) je nabral č. g. Martin Roškar, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine, pri zborov. kat. pol. društva 7 gld. 20 kr. G. J. Karba nabral na Belčevi gostiji na Grlavi na Murskem polju 8 kron in 40 bel., in sicer je daroval g. Matija Vaupotič dve kroni, g. Fr. Sršen eno krono, g. Jož. Karba eno krono, godci eno krono in drugo ostali gostje. Na

dalje so darovali č. g. župnik Fr. Zmazek 3 fl., gospa Al. Rošker 2 fl., č. g. katehet J. Vreže 2 fl., gg. strelici v Šmarji 10 fl., sl. posojilnica v Pišecah 10 fl., vlč. g. dekan J. Fleck 5 fl., vlč. g. dekan Jož. Kraj 5 fl. in č. g. župnik Jan. Tomanič 2 fl. Bog plati!

(Potna predavanja na Štajarskem) so se 1894 vršila 151krat. Po slovenskem delu dežele je največ krajev obiskal g. Ivan Belé, sadjarski potni učitelj v Mariboru; učil je po občinah: Sv. Barbara, Celje, Čadram, Vransko, Sv. Jurij, Loka, Ljutomer, Maribor, Šmarje, Cmurek, Petrovče, Ponikva, Braslovče, Radvanje, Rečica, Rogatec, Žalec, Slivnica, Šoštanj, Kamenščak, Očeslavci, Laško, Velenje, Vitanje.

(Razstave na Štajarskem.) V minolem letu se je po prizadevanju »c. kr. kmetijske družbe štajarske« osnovala »regionalna rastava« v Keflahu, potem regionalno ogledovanje živine »pri Sv. Mihaelu« in v Marenbergu. Pri istih se je razdelilo: 2100 kron nagrad državnih, 2760 deželnih, 1870 okrajnih, 1392 razstavnih in zasebnih, potem 8 srebrnih državnih, 26 srebrnih in 40 bronastih družbenih kolajen, pak jeden srebrni častni denar »c. kr. vrtnarske družke štajarske«.

Hennebergova svila

3-16

— edino le pristna, če se naroči naravno pri mojih tovarnah — črna, bela in barvana, m. od 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damast itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.). Poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dv. lif.), Zürich.

Loterijske številke.

Trst 23. februarja 1895: 76, 70, 15, 33, 3
Linc » » 28, 7, 1, 39, 89

Dostavljenje šole.

Krajni šolski svet v Doliču pri Sv. Florijanu razpisuje zmanjšavno dražbo dostavljenja šole (Zubau), katera se boče vršila dne 9. marcija t. l. ob 11. uri dopoldne v šoli. Vse delo je cenjeno na 3500 gld.

Proračun, stavbeni načrt in stavbeni pogoji se lahko ogledajo v šoli.

Krajni šol. svet v Doliču pri Sv. Florijanu, pošta Mislinja, dne 17. febr. 1895.

Štefan Lušnik,
načelnik.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 9—12. ure dopoldne in od 2—5. ure popoldne v lastni hiši

vrtnice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delomi. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenja ali govorjenja. Manjkajoče zobne-krone namest. z zlatim ali email kronami; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in priskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje. 5-5

Za vsako farno, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se razumna, spoštovana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednem postranskem zaslužku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod »III. 895« Gradec poste restante. 6-25

Ravnateljstvo okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici javlja tužno vest, da je nje večletni, velezaslužni ud gospod

Mihael Koren,

posestnik, predstojnik občine Ritoznoj, član okraj. zastopa itd.

po dolgej mučnej bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče 25. t. m. v 36. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

Odlikovano z najvišim darilom

2000 KRON

leta 1893 premirano

Jaro žito, letno velikansko rž in pšenico, jamčeno grinte prosto deteljo (plombirano & atestirano), nadalje travino seme, mešanico travnega in deteljnega semena za stalne in začasne travnike, parke in vrte, potem raznovrstne rastline za krmo, samo izvrstno repo in peso in krompir za nasad. Samo lastne tudi v inozemstvu jako čistane specialitetne zelenjave, nadalje seme sadnih dreves, drevesc za ograje, grmovja, divjakov, gozdnih dreves, rož in vsakovrstnih cvetlic priporoča le najboljše kakovosti in jako po ceni trgovina s semeni in trvdka za preskušnje:

Ernest Bahlsen, Vinogradi pri Pragi.

Poskušnja in preskušnja po c. kr. kontrolni postaji na Dunaju. Nasveti v vseh strokovnjških zadevah. Vsi umetni in trgovinski gnoji vzdržijo vsako konkurencio. Računi se po teži ali po odstotkih vsebine.

Tisec priznanj, zahval itd. si lahko vsak pri meni ogleda.

Cenili, navod za sejanje brezplačno in poštine prosto.

Za kmetijska društva in velika posestva posebni ceniki. 2-2

Brzojavni naslov: Bahlsen Vinogradi.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru Posojilnice v Makolah,

ki se boe vršil četrtek, dne 28. marcija ob 2. uri popoldne v navadni posojilnični pisarni. Na vrsto pride:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Potrjilo letnega računa za 1894.
4. Volitev načelstva in nadzorstva;
5. Razni nasveti in predlogi.

V Makolah, dne 1. marcija 1895.

1-3

Načelstvo.

Naznanilo.

Dne 15. sušca 1895 ob 11. uri popoldne se vrši tukaj prostovoljna sodnijska dražba v katastr. občini Kremberg št. 56 ležečega vinograda farne cerkve Sv. Lenarta v Slov. gor., v vrednosti 1000 gld.

C. kr. okrajna sodnija pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

C. kr. sodnik.

Občni zbor

„Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj“ vrši se v ponedeljek, dne 4. marcija t. l. ob 10. uri predpoldne v združnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva o združnem poslovanju v l. 1894.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Nasveti.

Ako bi ob 10. uri omenjenega dne ne prišlo zadostno število združnikov, skliče se ob 11. uri istega dne v istih prostorih z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

Ravnateljstvo.

Služba organista in cerkovnika

v „Grebinskem klostru“ na Koroškem (Stift Griffen — pošta Grebinj — Griffen in Kärnten) se odda s 15. aprilom t. l.

Dohodki so: v denarju približno 270 fl. — polja 12 birnov posetve in prosto stanovanje.

Prosilec mora biti dobro izurjen pevec in orgljavaec — prednost imajo tisti, ki so oženjeni in je tudi žena dobra pevka, ker je tukaj vsak dan sv. maša s petjem — pevke pa le ob nedeljah pridejo.

Ako dotičnik sam ne mora se pečati s poljem, ga lahko v najem da in dobi lepo svoto.

Prošnje se pošiljajo cerkvenemu predstojništvu v Grebinskem klostru (Stift Griffen) Kärnten, Koroško. 1-2

Hočete

od živine in perutnine več dobička imeti? Dajajte njim 1-10

pično apno (Futterkalk),

česar vam ne boe nikdar žal. 5 kg po pošti 1 gld. 20 kr., 100 kg 20 gld. — iz Dunaja.

Mihael Barthel in Comp., Dunaj X., Keplergasse 20/g (Dopisuje se slovenski).

Lep debel hrast

5 m dolg, 147 cm širok, se po nizki ceni proda pri posestniku Filipu Galunder pri Sv. Križu blizu Maribora. 1-3

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

ZAHVALA.

Niže podpisani izreka tem potom velečastitej duhovščini, blagorodnemu gospodu okrajnemu šolskemu nadzorniku, vsem p. n. gospodom učiteljem konjiškega, šmarijskega in celjskega okraja, kakor tudi vsemu slavnemu občinstvu, ki je v tako obilnem številu blagovolilo šprediti k večnemu počitku našega nepozabljivega očeta, gospoda

Miho Terana,

bivšega mnogozaslužnega učitelja žičkega v pokoju, imetnika srebrnega zaslužnega križca s krono itd. svojo najiskrenejšo zahvalo.

Loče, dne 22. svečana 1895.

Adolf Rozina,

izkušen zdravnik.

Učenec slovenskega in nemškega jezika zmožen se takoj sprejme v štacuno z zmešanim blagom pri Alojzu Vrščicu, trgovcu v Ljutomeru. 2-2

Nizozemska zavarovalna družba za življenje.

„Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrente in Amsterdam“.

Podružnice: 6-6

v Avstriji: Dunaj, I. Petersplatz 7.

na Ogerskem: Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 20 sz.

na Nemškem: Hamburg, Büschstrasse 11, II.

na Francoskem: Paris, Avenue del' Opere 26.

v Belgiji: v Bruselji, Rue Royale 89.

v Luksenboru: Eich pri Luksenboru;

v Nizozemski Indiji: Soerabaja, Willemskade.

v južni Afriki: (republika Transvaal) Pretoria, Argyle-Buildings, Pretoriusstraat.

Zavarovalno stanje koncem leta 1893:

85 milj. kron av. v.

Za vse v Avstriji vršča se zavarovanja je založena popolna svota za premije zavarovancem in državi v varstvo pri c. kr. ministerialni plačilnici na Dunaji.

Nizozemska zavaruje na razne načine in sicer za smrt in življenje, za doto, za doneske k izreji otrok, za rente in pokojnine za vdove po najboljših pogojih. Premije so zmerne in tudi za police in pobotnice ni treba plačati nobenih pristojbin.

Več povejo:

Glavno zastopništvo za Avstrijo, Dunaj, i., Petersplatz 7.

Inspektorat za Štajarsko in Kranjsko, v Mariboru, Kaiserstrasse št. 16 (nadzornik Franc Atteneder) in vsi krajni zastopniki.

Na znanje!

Cerkveni konkurenčni odbor pri Mali Nedelji naznanja, da se boe ob stavljenju novega gospodarskega poslojpa pri Malonedeljskem župnišču, zidarsko, tesarsko, mizarško in ključarsko delo dne 3. sušca t. l. po dražbi oddalo.

Podjetniki si lahko stavbeni načrt in proračun pri načelniku cerkvenega konkurenčnega odbora ogledajo in ondi tudi stavbene pogoje zvedo.

Mala Nedelja, dne 10. febr. 1895.

3-3

Načelstvo.

Tinct. chinæ nervitonica comp.

(Prof. dr. Lieberja živčni lek.)

Edino pristen z varnostno znamko „križ in sidro“. Pripravlja se pravilno v lekarni M. Fanta v Pragi, ter je že dolgo let znan kot živcekrepično zdravilo. Steklenica 1, 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Kot jako dobro domače zdravilo so znane St. Jakobove želodčne kapljice, steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 10-40

Posestvo se dá v najem, pa tudi je na prodaj blizu železniške postaje 30 oralov zemlje, travniki, njive, les srednje velikosti, krčma, tri sobe, kuhinja, mlin z dvema tečajema, stope za skorje phati, in stanovanje nad mlinom in še posebej.

Kdor želi v najem vzeti ali kupiti, naj se pismeno ali ustmeno oglasi pri upravništvu „Slov. Gospodarja“. 3-4

RAZGLAS.

Na štajarski dež. sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vrši se od 6.—9. marcija t. l. tečaj za obiskovalce in viničarje za požlahtnjenje, rezanje trsa in kulturo ameriškanskih trt itd. Ubogim viničarjem se podeli podpora iz deželnega zaklada.

Prošnje naj se pošljejo ravnateljstvu sadje- in vinorejske šole v Mariboru, pri katerem se tudi vse drugo zve.

Gradec, 6. februvarija 1895.

Od štaj. dež. odbora.

2-2

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. J. Utorepec.)